

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-91-43>

УДК 338.1(410):339.923

ДИНАМІЧНІ ЕФЕКТИ BREXIT В ЕКОНОМІЦІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

DYNAMIC EFFECTS OF BREXIT IN THE ECONOMY OF GREAT BRITAIN

Шевчук Віктор Олексійовичдоктор економічних наук,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7125-1267>**Shevchuk Victor**

Lviv University of Trade and Economics

У статті за допомогою емпіричних оцінок з гнучкими коефіцієнтами (фільтр Кальмана) досліджено вплив виходу Великої Британії з Європейського Союзу (Brexit) на характер залежності декількох макроекономічних показників цієї країни від валового внутрішнього продукту (ВВП) країн Єврозони і США, реального обмінного курсу і процентної ставки Банку Англії. Отримано, що після виходу Великої Британії з ЄС зміцніла сприятлива залежність від ВВП країн Єврозони для показників ВВП, експорту та імпорту, тоді як протилежне спостерігається для цін на нерухомість та споживчих цін. Натомість практично не змінилася залежність досліджуваних показників від ВВП США. Як це отримано за допомогою відповідної фіктивної змінної, безпосередніми наслідками Brexit стали погіршення динаміки ВВП, експорту й імпорту, зниження цін на нерухомість та прискорення інфляції.

Ключові слова: Brexit, валовий внутрішній продукт, експорт, імпорт, споживчі ціни, ціни на нерухомість, фільтр Кальмана.

In this article, the impact of the withdrawal of the United Kingdom (UK) from the European Union (EU) (Brexit) on the macroeconomic effects on several domestic indicators by important explanatory variables, such as gross domestic product (GDP) of the Eurozone and USA, real exchange rate (RER) and the Bank of England reference rate, is studied with the use of time-varying parameters (TVP) estimates. For this purpose, the Kalman filter with recursive coefficients is employed for the sample of quarterly data ranging from 1995Q1 to 2025Q4. Our findings suggest that the Brexit is associated with strengthening of a positive relationship between dynamics of UK's output, exports and imports and economic growth in the Eurozone. At the same time, neutrality of consumer prices in respect to GDP of Eurozone has changed to the negative effect since 2020, when the Brexit decision came into force. On the other hand, a positive impact of output growth in the Eurozone on the UK real estate prices has disappeared over the 2020–2024 period. In contrast to the transformation of Eurozone effects since 2020, the Brexit has not affected the impact of US output on the UK macroeconomic developments, including exports and imports. As it is indicated by a dummy for Brexit, its direct impact was manifested in the deterioration of GDP, export and import dynamics, as well as in the decline in real estate prices and the acceleration of consumer price inflation. The restrictive effect in the real sector can be explained by both a decrease in exports and restrictions on imports of intermediate goods. Also, acceleration of inflation could have its own impact, in particular due to an increase in the cost of food imports from EU countries. The resulting decline in real estate prices seems to a predictable effect of the relocation of financial and other companies, with the emigration of a significant number of high-paid professionals. Such an outcome does not contradict the assumption of a negative welfare effect, as the purchasing power of households declined not only by the devaluation of the pound sterling, but by the acceleration of inflation as well.

Keywords: Brexit, gross domestic product, exports, imports, consumer prices, real estate prices, the Kalman filter.

Постановка проблеми. З часом все більше ознак, що вихід Великої Британії з Європейського Союзу (Brexit) не виправдав очікувань його ініціаторів. Емпіричні

оцінки наслідків Brexit переважно негативні [1; 3; 5; 8; 13], хоча окремі дослідники зберігають оптимізм щодо сприятливих довгострокових ефектів [11]. Оскільки більшість емпі-

ричних досліджень використовують аналіз на основі структурних моделей, це залишає достатньо простору для суб'єктивних оцінок. Водночас власні можливості пропонує інструментарій емпіричного оцінювання за допомогою фільтрації Кальмана, що передбачає зміну функціональних залежностей у часі. Це дозволяє простежити еволюцію низки важливих зовнішньоекономічних зв'язків для економіки Великої Британії, наприклад залежності динаміки ВВП та інших показників від ВВП країн Єврозони і США, що становило важливий елемент дискусії щодо доцільності перебування в ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоча у січні 2022 р. уряд тодішнього прем'єр-міністра Великої Британії Б. Джонсона переконував у численних перевагах від Brexit [14], як суверенний контроль демократичних засад, кордонів і водних ресурсів, незалежність монетарної політики як засобу прискорення економічної динаміки, свобода регуляторних дій, зростання добробуту пересічних громадян, кращі умови для екологічної політики, зміцнення позицій Великої Британії на міжнародній арені тощо, останні в часі емпіричні дослідження не підтримують такий настрій. Незалежні дослідники наголошують потенційні втрати ВВП Великої Британії [3], зменшення обсягів експорту-імпорту [8; 12], несприятливі регіональні явища [1], прискорення інфляції [5], подорожчання нерухомості [13]. Загалом це підтверджує раніший песимізм багатьох експертів, які застерігали від численних негативних наслідків Brexit [4; 15, с. 367–383]. Водночас окремі автори зберігають оптимізм щодо довгострокових переваг від Brexit, навіть попри несприятливі короточасні ефекти [11], адже вихід Великої Британії з ЄС дозволяє відмовитися від надмірного адміністративного регулювання економіки, яке нібито притаманно країнам ЄС, та збільшити обсяги зовнішньої торгівлі з країнами поза ЄС, а передусім зі США, де спостерігається більш динамічне економічне зростання на основі інформаційних технологій.

У такому аналітичному контексті стає практичний інтерес вивчення можливих наслідків структурних змін, що спричинені виходом Великої Британії з ЄС. Передусім це стосується аргументації щодо переваг від переорієнтації британської економіки на ринок США, що мало б збільшити обсяги експорту та пожвавити операції фондового ринку. З іншого боку, релокалізація багатьох фінансових фірм і банків з Лондона до таких кон-

тинентальних фінансових центрів, як Париж, Франкфурт, Амстердам чи Мілан, загрожує погіршенням фондових індексів Великої Британії і стагнацією цін на нерухомість, передусім у столичному Лондоні.

Метою цієї статті є емпірична оцінка функціональної залежності низки макроекономічних показників Великої Британії від низки зовнішніх і внутрішніх чинників, що могла зазнати істотних змін після Brexit. Передусім це стосується показників динаміки ВВП, експорту-імпорту і фондового ринку, які найбільш активно обговорювалися у контексті Brexit. Останнім часом все більше уваги отримує ринок нерухомості як один із важливих сегментів ринку реальних активів (англ. real asset markets).

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2015 р. Конфедерація промисловців Великої Британії перевагами від Brexit називала: збільшення обсягів торгівлі з країнами поза ЄС, як Китай чи Індія, відмову від надмірних регуляторних вимог, отримання можливостей для лібералізації ринку праці та обмеження трудової іміграції, економію державних коштів на відрахуваннях до спільного бюджету ЄС [2]. Водночас не бракувало контр-аргументів, як втрата стимулів від динамічного зростання експорту до країн ЄС, яке спостерігалось від початку 2000-років, та переваг від гармонізації законодавства ЄС як засобу виходу на зовнішні ринки, а також вільного руху працівників у фінансовому секторі, який поступово став однією з важливих порівняльних переваг економіки Великої Британії. На підставі огляду літературних джерел у квітні 2016 р. стверджувалося, що членство в ЄС упродовж чотирьох десятиліть зумовило таке зростання добробуту пересічних британців, яке значно перевищило найбільш оптимістичні очікування від європейської інтеграції на початку 1970-х років [4]. Інструментальними чинниками стали торгівля з європейськими країнами та підвищення продуктивності праці у більш конкурентному середовищі, де міцні позиції займають німецькі та французькі виробники. Переваги від членства в ЄС оцінювалися такими, що значно перевищують сумарний обсяг платежів до бюджету ЄС і втрат від європейського регуляторного режиму, а Brexit називався ризиковною затією.

Восени 2016 р. Д. Ван Рінен [15, с. 367–383] стверджував, що втрати ВВП від Brexit становитимуть 1,3-2,6%, а з врахуванням ймовірного зниження продуктивності праці – 6,3-9,5%.

Прогноз справдився. До кінця 2025 р. Brexit позначився зменшенням ВВП Великої Британії на 6-8% [3], що стало наслідком зменшення інвестицій на 12-13%, зайнятості – на 3-4%, а продуктивності праці – на 3-4%. Brexit виявився несприятливим передусім для багатших регіонів Великої Британії [1], включно зі столичним Лондоном, а одним з механізмів такого впливу стало подорожчання нерухомості за рахунок зростаючих коштів будівництва [13].

За період 2016–2024 рр. Brexit міг підвищити споживчі ціни на 7 пп, що стало наслідком знецінення фунта стерлінгів (2 пп) та подорожчання імпорту (5 пп) після зміни режиму торгівлі з країнами ЄС [5]. Д. Льюїс і Е. Толва [8] отримали, що втрата обсягів торгівлі з країнами ЄС становила 17-18%, передусім у сегменті споживчих товарів і напівфабрикатів для промисловості. Інші дослідники отримали, що з врахуванням рівня внутрішніх цін експорт та імпорт Великої Британії у 2016–2023 рр. знизився на 1% і 2%, відповідно [5].

Водночас П. Мінфорд і Жу Ж. [11] переконали, що Brexit таки мав короткочасний стимулюючий вплив на ВВП, хоча й з одночасним порівняно незначним зменшенням обсягів експорту та імпорту, деяким прискоренням інфляції та підвищенням процентної ставки. При цьому далі стверджується, що Brexit заохочує довгострокове зростання обсягів зовнішньої торгівлі. Примітно, що напередодні голосування про вихід Великої Британії з ЄС П. Мінфорд переконував у значному вираді від Brexit за рахунок лібералізації економіки і прискореного розвитку сфери послуг [9], а також переорієнтації на зовнішні ринки поза ЄС [10].

Вихідні дані. Для емпіричної оцінки наслідків Brexit використано низку показників з бази даних банку ФРС у м. Сент-Льюїс [6]: валового внутрішнього продукту Великої Британії (yuk_t), країн Єврозони ($yeuro_t$) і США (yus_t), обсягів експорту ($export_t$) та імпорту ($import_t$) Великої Британії, інфляції споживчих цін (cpi_t), індексу цін на нерухомість ($estate_t$) і процентної ставки Банку Англії (rcb_t). Показник реального обмінного курсу (rer_t) отримано з бази даних МВФ International Financial Statistics [7]. Використані показники показано на рис. 1.

Не викликає сумніву істотне відставання країн Єврозони і Великої Британії (меншою мірою) від США за показником ВВП. Хоча власний вплив могла мати криза заборгованості Греції (2010–2012 рр.), яка послабила довіру до Єврозони та позначилася значними

коштами «рятування» грецької економіки (понад 230 млрд євро), відставання європейських країн від США простежується ще від початку 2000-х років. Обсяги британського експорту-імпорту відновилися після пандемії COVID-19, але в 2024–2025 рр. знову знижуються. Рівень споживчих цін прискорено зростає в 2023–2025 рр., що загалом відбиває тогочасні реалії подорожчання послуг у постпандемічному середовищі та стрімкого підвищення світових цін на сировину після початку російської агресії в Україні (лютий 2022 р.). Після 2016 р. ціни на нерухомість стабілізувалися, в 2022–2023 рр. дещо зросли, а таном на 2025 р. повернулися до рівня середини минулої декади. Вплив Brexit найбільш помітний на прикладі стрімкого зниження реального обмінного курсу (РОК), яке відбулося відразу ж після оголошення результатів референдуму про вихід Великої Британії з ЄС (червень 2016 р.).

Статистична модель. Задля емпіричної оцінки впливу Brexit на основні макроекономічні показники Великої Британії використано статистичну модель фільтру Кальмана зі змінними коефіцієнтами:

$$\Delta y_t = a_0 + a_1 \text{Brexit}_t + \Phi_{t-1} \Delta y_{t-1} + \Gamma_{t-1} \Delta x_{t-1} + \mathbf{M}_{t-1} \varepsilon_{t-1}, \quad (1)$$

$$z_t = \mathbf{H}_t y_t + \Omega_t x_t + v_t, \quad (2)$$

де y_t – вектор залежних змінних, Φ_{t-1} – матриця переходу станів між періодами $t-1$ і t , x_t – вектор незалежних змінних ($x_t \in [yeuro_t, yusa_t, rer_t, rcb_t]$)

Γ_{t-1} – матриця коефіцієнтів для незалежних змінних, ε_t і v_t – стохастичні чинники у рівняннях для функціональних залежностей і гнучких коефіцієнтів, відповідно, а Δ означає використання залежних і незалежних змінних у % (за винятком процентної ставки Банку Англії). Матриця $\mathbf{M}_{t-1}$ стосується залишків для залежних змінних, а матриці $\mathbf{H}_t$ і Ω_t характеризують процес розрахунку гнучких коефіцієнтів.

У рівнянні (2) гнучкі коефіцієнти для лагових значень залежної змінної Δy_t та незалежних змінних моделюються як рекурсивні, що передбачає їхню відносну стабільність (це загалом притаманно залежностям для квартальних часових рядів макроекономічних показників). Приймається, що залежні змінні є інерційними, тобто залежать від власних лагових значень, а водночас перебувають під впливом показників доходу країн Єврозони і США, реального обмінного курсу і процентної ставки Банку Англії. Фіктивна змінна Brexit зі

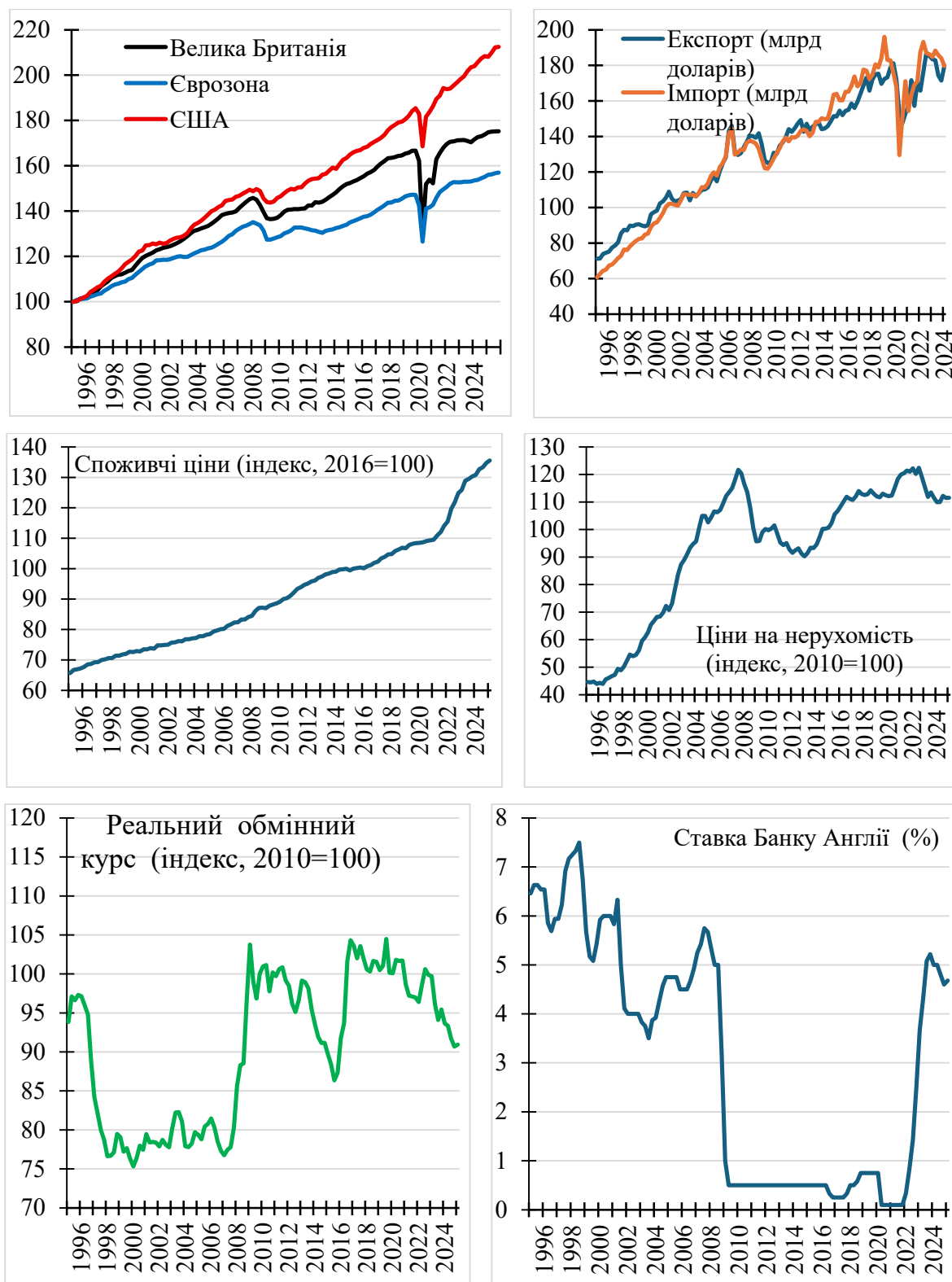

Рис. 1. Вибрані показники економіки Великої Британії, 1996–2025 рр.

Джерело: сформовано автором на основі [6; 7]

значеннями 1 для 2020Q1–2025Q4 та 0 – для решти кварталів характеризує часовий період після виходу Великої Британії з ЄС, який від-

бувся 30 січня 2020 р. В окремих випадках за допомогою відповідних фіктивних змінних враховано реалії світової фінансової кризи

2008–2009 рр. та пандемії COVID-19, якщо відповідний ефект простежується на статистично значущому рівні.

Емпіричні результати. Отримані оцінки для гнучких коефіцієнтів представлено на рис. 2–6 для періоду 2000–2025 рр. (при цьому дані для 1996–1999 рр. використано як навчальну вибірку для алгоритму фільтру Кальмана). З початком Brexit залежність динаміки ВВП Великої Британії від економічного зростання Єврозони зміцніла, а від ВВП США послабилася (рис. 2а). Також змінився характер авторегресивної залежності від власних лагових значень, яка стала більш стабільною (не показано на рис. 2а), тоді як вплив РОК практично не змінився. Загалом девальвація британського фунта стерлінгів сприятлива для динаміки ВВП. Дещо несподівано після Brexit істотно зростає залежність від ВВП країн Єврозони. Якщо наприкінці минулої декади кожен відсоток зростання в Єврозоні позначився зростанням ВВП Великої Британії на 0,6%, то в 2021–2025 рр. цей показник зріс до 1,3%. Залежність від ВВП США на короткий час зростає в 2020 р. (з початком Brexit), але надалі цей імпульс оперативно зникає.

Одночасно Brexit підсилив залежність британського експорту від ВВП країн Єврозони, тоді як залежність від ВВП США практично не змінилася (рис. 2б). Після Brexit слабкий стимулюючий вплив ВВП Єврозони на динаміку експорту поєднується з відчутним підсиленням впливу цього чинника на динаміку імпорту (рис. 2в). негайним наслідком Brexit стало незначне послаблення залежності експорту від ВВП США у поєднанні з підсиленням залежності для імпорту, але обидва ефекти короточасні. Загалом залежність динаміки експорту та імпорту Великої Британії від ВВП США справді набагато відчутніша порівняно зі залежністю від ВВП країн Єврозони, але з перевагою для імпорту, що передбачає погіршення сальдо зовнішньої торгівлі. На прикладі отриманих залежностей від ВВП США немає ознак, що переорієнтація на зовнішні ринки поза ЄС створить стимули для економіки Великої Британії, як це стверджувалося напередодні Brexit [10].

Після Brexit з'являється антиінфляційний ефект від економічного зростання в Єврозоні (рис. 3а), що змінює на протилежну попередню слабку пряму залежність між обома показниками. Це може означати, що після Brexit економічне пожвавлення у країнах Єврозони підсилює стимули для релокалізації, а це зменшує внутрішній попит на товари

і послуги. Зрозуміло, що у такому контексті передусім йдеться про банки і фінансові компанії, але не виключено, що такі процеси зачіпають промислові компанії. Певний виклик для майбутніх досліджень створює появлення такої асиметрії, коли після Brexit обернена залежність британської інфляції від ВВП Єврозони з'являється на тлі підсилення прямого зв'язку для ВВП Великої Британії.

Одночасно дещо слабше, але залишається відчутним інфляційний ефект від економічного зростання в США (кожен відсоток зростання американського ВВП додає до британської інфляції 0,3 вп). Очевидно, що заокеанський ринок створює значний попит на британські товари і послуги, який, зі свого боку, підвищує ціни на внутрішньому ринку. Примітно, що інфляційний вплив від ВВП США простежується на статистично значущому рівні від початку минулої декади, тобто відразу ж після завершення фінансової кризи 2008–2009 рр. Також останнім часом втрачено слабкий антиінфляційний ефект від підвищення процентної ставки Банку Англії, тоді як поступово зміцнів інфляційний ефект від зниження РОК, який стає статистично значущим в 2023 р.

Brexit не вплинув на залежність динаміки цін на нерухомість у Великій Британії від зростання ВВП США, але це не стосується залежності від ВВП країн Єврозони (рис. 3б). Якщо в 2014–2019 рр. кожен відсоток зростання ВВП країн Єврозони призводив до подорожчання британської нерухомості на 0,6–0,7%, то після 2020 р. цю залежність було втрачено. Такий вислід неважко пояснити зниженням присутності комерційних банків і фінансових компаній з країн ЄС у Лондоні внаслідок процесу релокалізації.

Дещо несподівано підвищення ставки Банку Англії позначається подорожчанням нерухомості і цей ефект посилюється приблизно на третину від початку 2020 р. Несподіванки немає у тому, що зниження РОК призводить до зниження цін на нерухомість. Це означає, що девальвація фунта стерлінгів створює негативний ефект добробуту для потенційних покупців, які змушені обмежити попит на нерухомість.

На підставі оцінок для фіктивної змінної можна стверджувати, що вихід Великої Британії з ЄС став несприятливим для динаміки ВВП (табл. 1). Це може пояснюватися як зменшенням експорту, так і обмеженням імпорту. Власний вплив могло мати супутнє прискорення інфляції, зокрема за рахунок

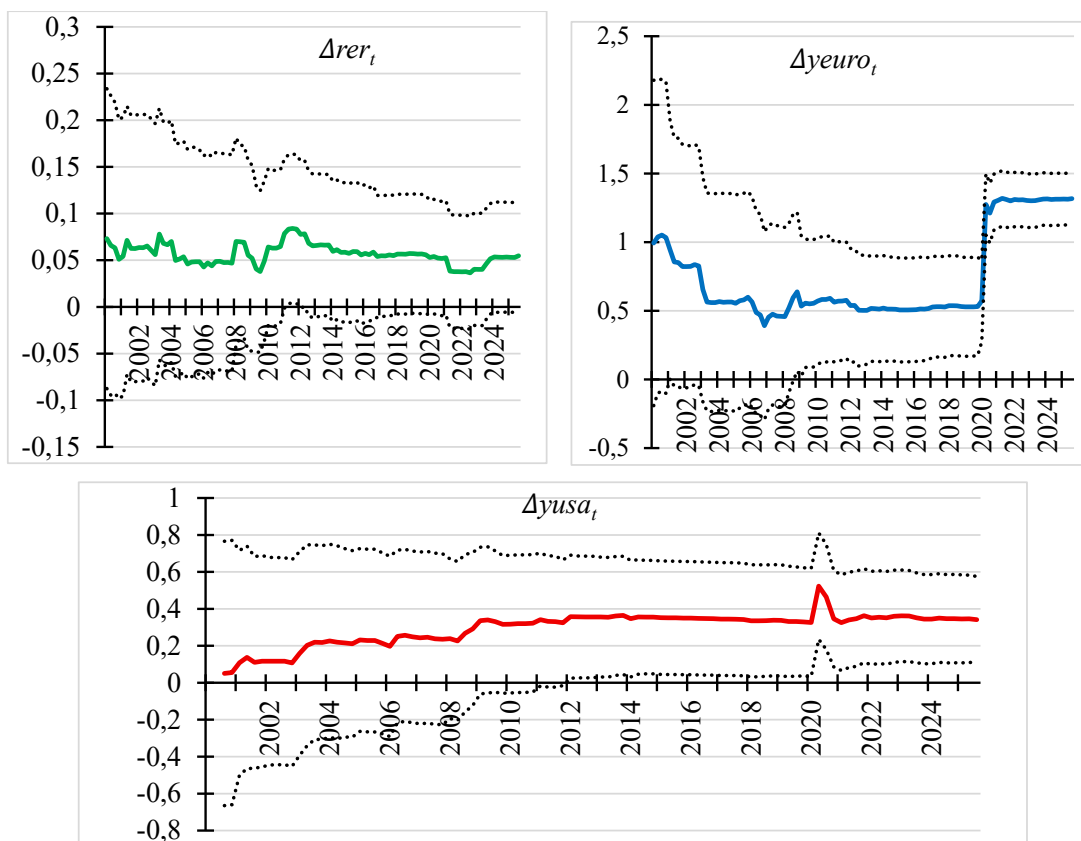
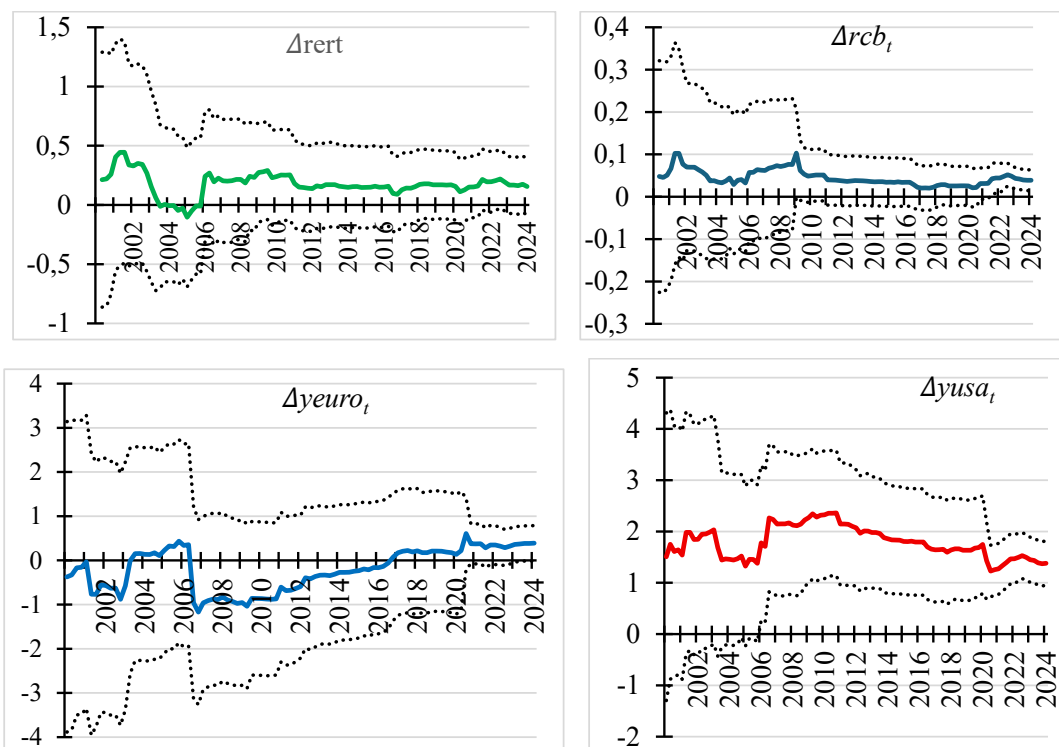
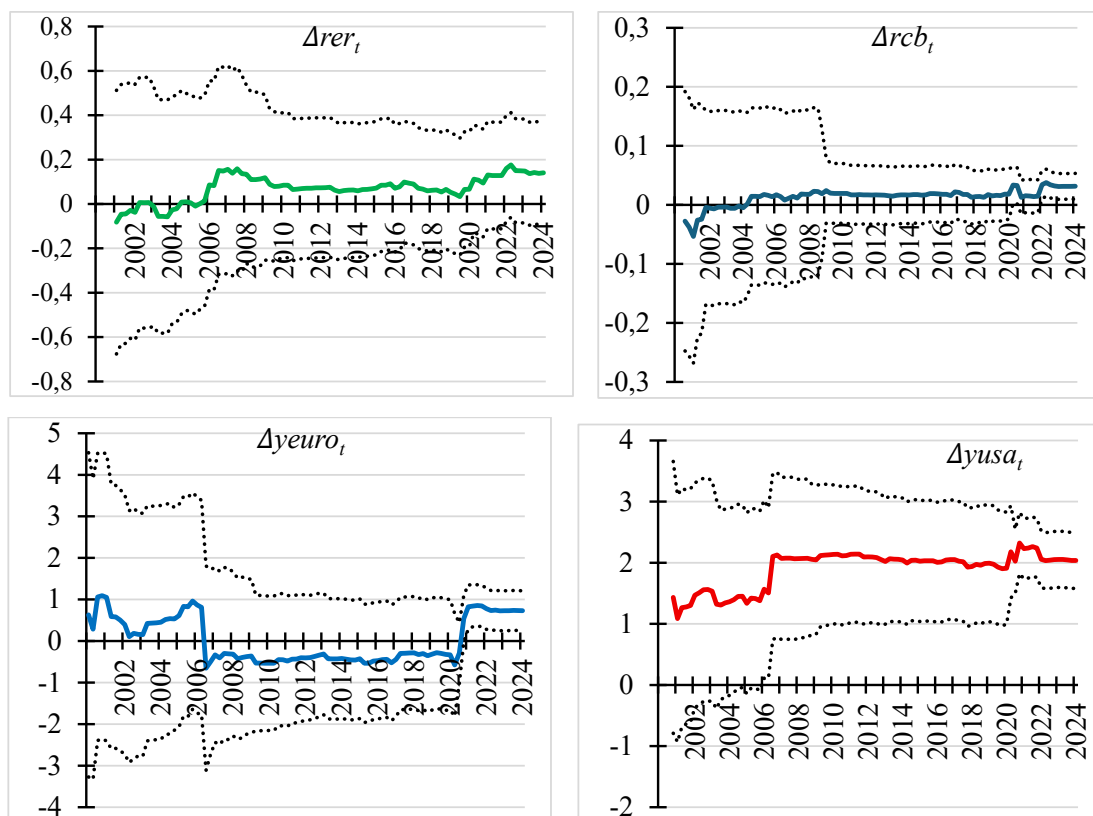
а) чинники динаміки ВВП (Δy_{uk_t}), 2000–2025 рр.б) чинники динаміки експорту (Δex_{port_t}), 2000–2024 рр.

Рис. 2. Велика Британія: емпіричні оцінки для ВВП, експорту та імпорту

Джерело: власні розрахунки автора

в) чинники динаміки імпорту ($\Delta import_t$), 2000–2024 рр.

Примітка: тут і далі оцінені гнучкі коефіцієнти подано у довірчому інтервалі ± 2 стандартних відхилення; не показано залежність від лагових значень досліджуваних показників.

Рис. 2. Велика Британія: емпіричні оцінки для ВВП, експорту та імпорту (закінчення)

Джерело: власні розрахунки автора

подорожчання імпорту продовольчих товарів з країн ЄС. Отримані емпіричні оцінки підтверджують результати попередніх досліджень щодо інфляційних наслідків Brexit [5]. Так само немає суперечностей з тими дослідженнями, що показали втрати у зовнішній торгівлі загалом [5] та з країнами ЄС зокрема [8].

Не виключено, що саме Brexit нейтралізував тенденцію до подорожчання нерухомості за рахунок за рахунок зростаючих коштів будівництва, як це отримано в одній з нещодавніх праць [13]. Результуюче зниження цін на нерухомість стало передбачуваним наслідком релокалізації фінансових й інших компаній та еміграції значної кількості високоопла-

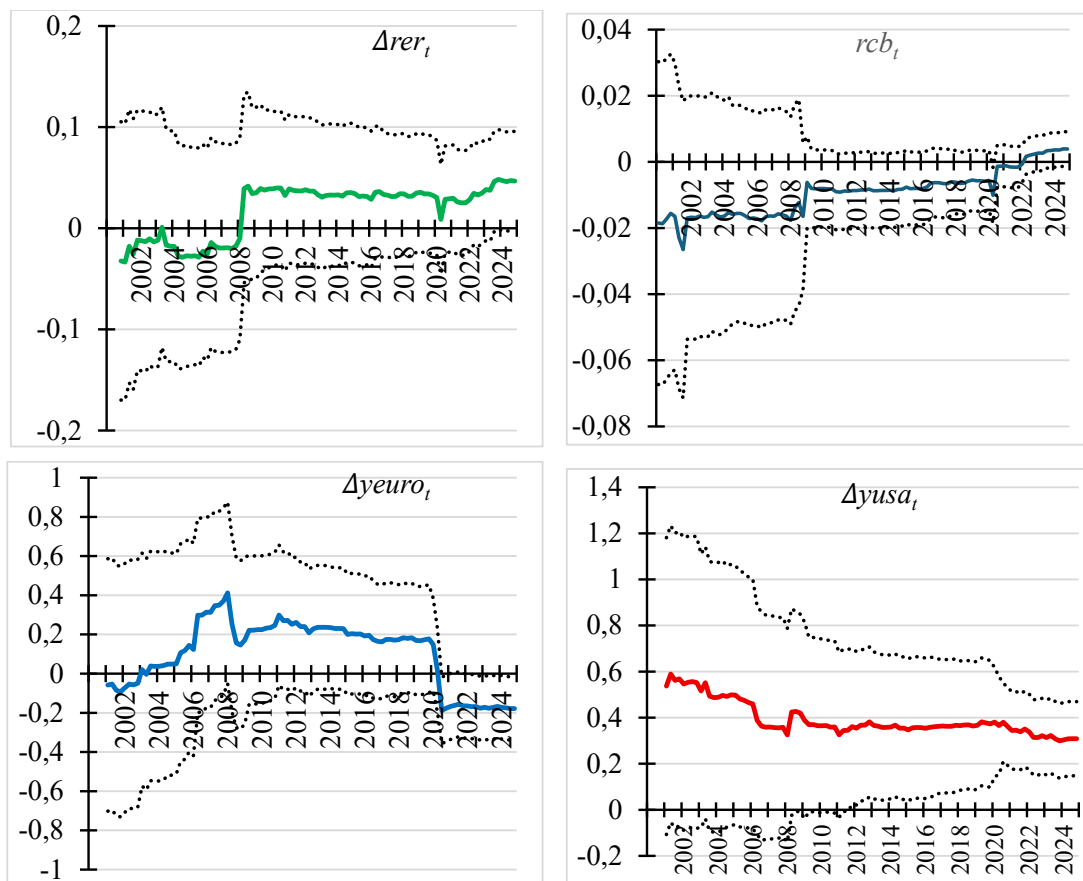
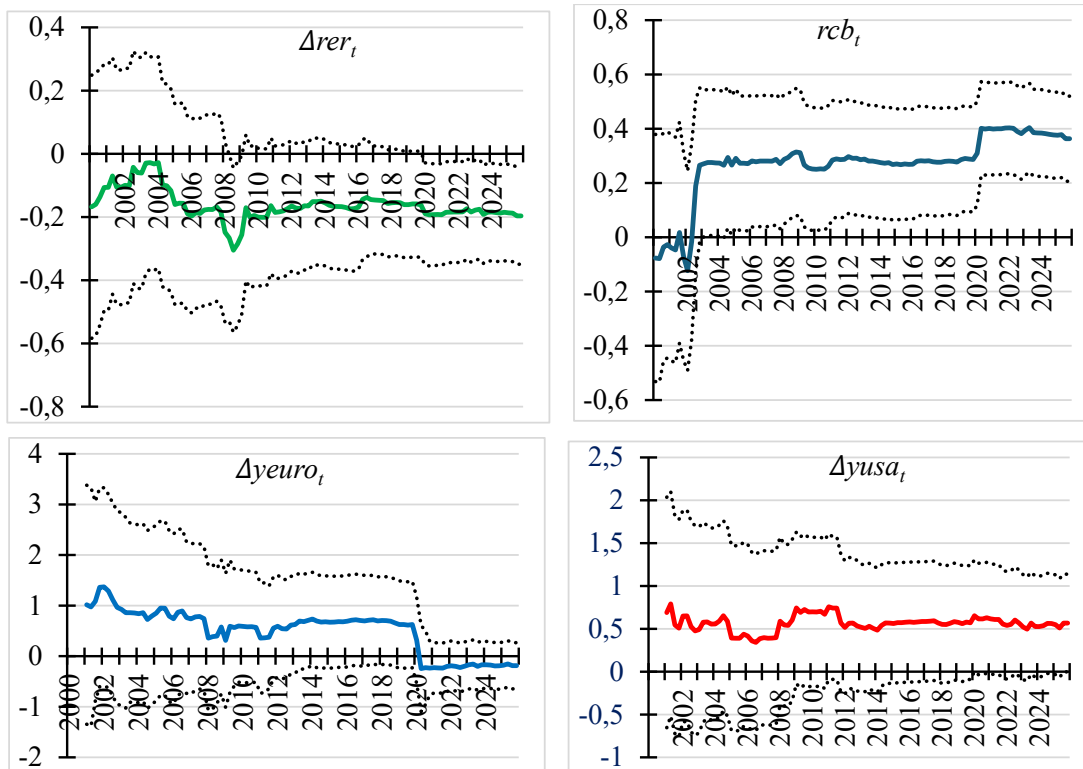
Таблиця 1

Оцінки безпосереднього впливу Brexit на вибрані показники економіки Великої Британії

Залежна змінна	Коефіцієнт для <i>Brexit</i>
Валовий внутрішній продукт (Δyuk_t)	-0,0032*** (0,0012)
Експорт ($\Delta export_t$)	-0,0121** (0,0053)
Імпорт ($\Delta import_t$)	-0,0163*** (0,0040)
Інфляція споживчих цін (Δcpi_t)	0,0099*** (0,0016)
Індекс цін на нерухомість ($\Delta estate_t$)	-0,0120** (0,0052)

Примітка: у дужках подано стандартне відхилення; ***, ** і * означає статистичну значущість на рівні 1%, 5% і 10%, відповідно.

Джерело: власні розрахунки автора

а) чинники інфляції ($\Delta \pi_t$), 2000–2025 рр.б) чинники цін на нерухомість ($\Delta \pi_{state,t}$), 2000–2025 рр.**Рис. 3. Велика Британія: емпіричні оцінки для інфляції та цін на нерухомість**

Джерело: власні розрахунки автора

чуваних працівників. Отриманий результат не суперечить припущенню про негативний ефект добробуту, адже купівельну спроможність домашніх господарств обмежували не лише девальвація фунта стерлінгів, але й прискорення інфляції.

Висновки. Головний висновок проведеного дослідження полягає у тому, що Brexit позначився безпосереднім погіршенням динаміки британського ВВП, експорту та імпорту, зниженням цін на нерухомість і прискоренням інфляції. Водночас після виходу Великої Британії з ЄС зміцнів сприятливий вплив ВВП країн Єврозони на показники ВВП і зовнішньої торгівлі, це увиразнює економічну залежність британської економіки від країн континентальної Європи, яку маскувало перебування в Євросоюзі. Оскільки після Brexit зникла залежність від ВВП Єврозони для цін на нерухомість, найімовірніше це відбиває реалії релокалізації фінансових фірм з Лондона та інших великих британських міст, але не слід нехтувати чинником негативного ефекту добробуту. Водночас втрата зв'язку між ВВП Єврозони та споживчими

цінами у Великій Британії може бути наслідком як посилення конкуренції на внутрішньому ринку після відмови від європейських регуляторів, так і песимістичних очікувань учасників ринку щодо перспектив Великої Британії після Brexit. Натомість практично не змінилася залежність основних показників британської економіки від ВВП США, що можна вважати ознакою відсутності очікуваних переваг від переорієнтації на американський ринок.

Окрім згаданої вище асиметрії щодо впливу ВВП Єврозони на динаміку ВВП та інфляцію у Великій Британії, перспективу подальших досліджень визначає потреба ідентифікації коротко- і довгострокових ефектів від Brexit (об'єктивно цьому сприятиме довший період перебування країни поза ЄС). Не менш цікаво простежити вплив Brexit на функціонування британського ринку праці, який мав би отримати більшу автономію та меншу залежність від міграційних процесів. Окремої уваги заслуговує динаміка релокації банків і фінансових установ на користь європейських фінансових центрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Alabrese E., Edenhofer J., Fetzer T., Wang S. Measuring the Regional Economic Cost of Brexit: Evidence as of 2026. The Warwick Economics Research Paper Series (TWERPS) No. 1617. Warwick: University of Warwick. Available at: https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/workingpapers/2026/twerp_1617-fetzer.pdf
2. Arguments for and against the UK's European Union membership. Confederation of British Industry. 2015. Available at: [arguments-for-and-against-the-uks-european-union-membership.pdf](https://www.cbi.co.uk/~/media/Files/Policy/Arguments-for-and-against-the-UKs-European-Union-membership.pdf)
3. Bloom N., Bunn P., Mizen P., Smietanka P., Thwaites G., Abrahams S. The Economic Impact of Brexit. NBER Working Paper 34459. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research, 2026. Available at: <http://www.nber.org/papers/w34459>
4. Crafts M. The Growth Effects of EU Membership for the UK: Review of the evidence. *Global Perspectives Series No. 7*. London: Social Market Foundation, 2016. Available at: Microsoft Word - SMF CAGE The Growth Effects of EU Membership for the UK- a Review of the Evidence .docx
5. Di Pacea F., Mangianteb G., Masoloc R. M. Brexit and the cost of living: A tale of two phases. BCAM Working Paper No. 2503. London: University of London, 2025. Available at: <https://eprints.bbk.ac.uk/id/eprint/55276>
6. Federal Reserve Bank of St. Luis Database. Available at: Federal Reserve Economic Data | FRED | St. Louis Fed
7. IMF. International Financial Statistics Database. Available at: Datasets
8. Lewis J., Tolva E. Brexit and Goods Trade: A Trending Topic. Discussion Papers No. 2502. Coventry, UK: University of Warwick, 2024. Available at: CFMDP2025-02-Paper.pdf
9. Minford P. Evaluating European trading arrangements. Working Paper No. E2015/17. Cardiff: Cardiff University, 2015. Available at: Evaluating European trading arrangements
10. Minford P. Understanding UK trade agreements with the EU and other countries. Working Paper No. E2016/1. Cardiff: Cardiff University, 2016. Available at: Understanding UK trade agreements with the EU and other countries
11. Minford P., Zhu Z. Modelling the effects of Brexit on the British economy. Cardiff Economics Working Papers No. E2023/19. Cardiff: Cardiff University, 2023. Available at: <https://hdl.handle.net/10419/284181>
12. Novy D., Sampson T., Thomas C. Brexit and UK trade. London: Centre for Economic Performance, 2024. Available at: BrexitUKTrade.pdf

13. Stavridou M., Dimopoulos T., Katafygiotou M. Macroeconomic and Demographic Determinants of London Housing Prices: A Pre- and Post-Brexit Analysis. *Real Estate*. 2025. Vol. 2. No. 3. DOI: <https://doi.org/10.3390/real-estate2030010>.
14. The Benefits of Brexit. How the UK is taking advantage of leaving the EU. London: the HM Government, 2022. Available at: www.gov.uk/official-documents
15. Van Reenen J. Brexit's Long-Run Effects on the U.K. economy. *Brookings Papers on Economic Activity*. 2016. P. 367–383.

Дата надходження статті: 24.08.2026

Дата прийняття статті до публікації: 29.09.2026

Дата публікації статті: 07.10.2026